

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-1254
Konu : Soru Önergesi

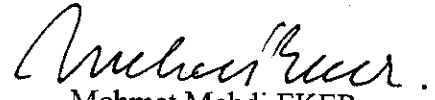
28 Mart 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 20.02.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-49003 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Mersin Milletvekili Ali ÖZ'e ait 7/4023, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/4024, Aydın Milletvekili Metin Lütfi BAYDAR'a ait 7/4025, Edirne Milletvekili Recep GÜRKAN'a ait 7/4026, İstanbul Milletvekili Erdoğan TOPRAK'a ait 7/4027, Malatya Milletvekili Veli AĞBABA'ya ait 7/4028, Bolu Milletvekili Tanju ÖZCAN'a ait 7/4029, Hatay Milletvekili Mehmet Ali EDİBOĞLU'na ait 7/4030, Mersin Milletvekili Ali Rıza ÖZTÜRK'e ait 7/4031, Ankara Milletvekili Zühal TOPÇU'ya ait 7/4032, Afyonkarahisar Milletvekili Kemalettin YILMAZ'a ait 7/4033, 7/4036, Antalya Milletvekili Tunca TOSKAY'a ait 7/4034, Osmaniye Milletvekili Hasan Hüseyin TÜRKOĞLU'na ait 7/4035 ve İzmir Milletvekili Musa ÇAM'a ait 7/4037 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-Görüş 7/4023, 7/4024, 7/4025,
7/4026, 7/4027, 7/4028, 7/4029,
7/4030, 7/4031, 7/4032, 7/4033,
7/4034, 7/4035, 7/4036, 7/4037 (24 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

7-4027
6K112

Önerge Sahibi

:Erdoğan TOPRAK
İstanbul Milletvekili

Esas No

:7/4027

Türkiye de balıkçılık sektöründe kontrolsüz bir büyüme var. Balıkçı motorları kontrolsüzce büyüyor, motorları güçleniyor her geçen gün yeni balıkçı gemileri denize açılıyor. Bu büyümeye karşılık balık stoklarında artma olmadığı gibi azalma da söz konusu. Balıkçılık ekonomisi çökme aşamasına gelmiştir.

3 tarafı denizlerle çevrili ülkemizde balıkçılık politikasında yaşanan aksaklıkların giderilmesi konusunda herhangi bir önlem alınmıyor ve çözümü konusunda da ne yazık ki somut adımlar atılmıyor.

Bu doğa ve çevre hepimizin. Denizlerimizin yapısını bozmadan doğaya ve çevreye zarar vermeden kaynaklarımızdan doğru bir şekilde yararlanmalıyız. Ancak yapılan bilimsel çalışmalar çevremizdeki denizlerde balık türlerinin soylarının giderek tükendiğini göstermektedir. Bu sebeple,

SORU 1) Balık avı sezonunun zaman aralığı konusunda bir değişiklik düşünüyor musunuz?

CEVAP 1) Su ürünleri avcılığına ilişkin düzenlemeler 1380 sayılı *Su Ürünleri Kanunu*, *Su Ürünleri Yönetmeliği* kapsamında *Ticari Amaçlı Su Ürünleri Tebliği* ile yapılmaktadır. Söz konusu Tebliğlerde, balık avı sezonu adı altında tek bir tarih bulunmamaktadır. Avcılıkla ilgili tarih belirlemeleri; yapılan avcılık faaliyetine, avlanacak türe, kullanılacak avlanma aracına göre farklılıklar göstermektedir. 4 yıl süreli olarak çıkarılmış ve halen yürürlükte olan 2/1 Numaralı *Ticari Amaçlı Su Ürünleri Tebliğinin* süresi 31 Ağustos 2012 tarihinde sona ermektedir. Bu süre bitiminden önce su ürünleri ile ilgili kamu kuruluşları, bilimsel kuruluşlar ve balıkçı örgütlerinden oluşan Su Ürünleri İstisare Kurulu tarafından 3/1 Numaralı *Tebliğe* ilişkin çalışmalar yapılarak, su ürünleri avcılığına ilişkin yasak, sınırlama ve sorumluluklar belirlenecektir.

SORU 2) İhracata yönelik üretim ve avlanmanın geliştirilmesi için ne tür çalışmalarınız vardır?

CEVAP 2) Bakanlığımızca su ürünleri yetiştiriciliği teşvik edilmekte olup bu kapsamda 2003 yılında su ürünleri ilk kez desteklemeye başlamış olup, bugüne kadar 571 Milyon TL destekleme ödemesi gerçekleşmiştir.

FAO tarafından yapılan çalışmalarda Türkiye'nin, dünyada yetiştiricilik üretimi en hızlı büyüyen 3. ülke olduğu belirlenmiştir. Ayrıca son yıllarda, ülkemizde tüm sektörler içinde %20'lere varan büyüme oranları ile su ürünleri sektörü birinci sırada yer almıştır. Ülkemizin su ürünleri ihracatı, üretim artışına paralel olarak artmakta olup, 2010 yılı itibariyle 313 Milyon Dolara ulaşmıştır.

SORU 3) İç pazarda fiyat dengesizliklerini nasıl ortadan kaldıracaksınız?

CEVAP 3) Halkımızın taze tüketim alışkanlığı nedeni ile çok fazla miktarda ürün avlandığı durumlarda piyasada dalgalanmalar olabilmektedir. Bakanlığımızca, bu durumun önlenmesi

için fazla miktarda avlanabilen türler için arzı sınırlamaya yönelik yönetim önlemleri ile bu ürünlerin soğuk hava depolarında muhafaza altına alınması veya işlenmesi amacıyla tedbirler alınmaktadır.

Sektör tarafından kuluçkahanelerin sayı ve kapasitelerinin artırılarak üretimin tüm sezonlara yayılması neticesinde fiyat dalgalanmalarının en alt düzeyde tutulması amaçlanmıştır. Ayrıca sektörün gelişen teknolojiyi yakından takip etmesinin teşvik edilmesi sonucu soğuk zincir kurulmuş ve tüm sezonlarda taze ve sağlıklı ürün arzı mümkün olmuştur.

SORU 4) Balıkçılık için soğuk hava depoları yeterli midir?

CEVAP 4) Soğuk hava depolarının artırılması ve soğuk zincirin kurulmasına ilişkin çeşitli destekler verilmektedir. Bu amaçla ürünlerin ilk elde edildiği yerler olan balıkçı gemilerinde buz makinesi bulunması, soğuk muhafaza alanlarının oluşturulması başta olmak üzere, bu amaçla karada yapılacak tesisler teşvik edilmektedir.

Avcılık ve yetiştiricilik üretimi neticesinde elde edilen ürünlerin muhafazasında kullanılan soğuk hava depoları ile ilgili bir yetersizlik bulunmamaktadır.

SORU 5) Avlanan balıkların işlenme ve donmuş gıda gibi süreçlerde değerlendirilmemelerinin sebebi nedir?

SORU 6) Taze balık tüketiminin yanında donmuş balık tüketiminin de artırılması için toplumun bilinçlendirilmesi konusunda ne tür girişimleriniz vardır?

CEVAP 5-6) Halkımızın su ürünlerini taze tüketme yönünde bir beslenme alışkanlığı bulunmaktadır. Bu nedenle işlenmiş ve dondurulmuş ürünler için yeterli talep bulunmamaktadır. Ancak şehirleşme ve tüketim alışkanlıklarındaki değişiklikler ile işlenme ve donmuş gıda teknolojisindeki yeni gelişmeler tüketimin bu yönde değişeceğini göstermektedir.

Geçmiş yıllarda taze ve soğutulmuş olarak ihracat ve tüketim özelliği gösteren su ürünleri bugün katma değer katılarak dondurulmuş ve işlenmiş olarak iç ve dış pazara sunulmaktadır. Bakanlığımızca verilen destekler ile işleme ve değerlendirme tesislerimizin sayısı giderek artmakta olup, bu tesislerimizin birçoğu AB standartlarına sahip, gelişmiş ülkeler ile rekabet edebilecek bilgi ve teknolojiye sahiptir.

SORU 7) Balık avı ve kültür balıkçılığında dış pazara girilmemesinin sebebi nedir?

CEVAP 7) 2010 yılında 653.080 tonluk toplam su ürünleri üretimimizin % 8,5'i oranında su ürünleri ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Ülkemiz su ürünleri yetiştiriciliği konusunda çok önemli başarı elde etmiş olup, 2010 yılı verilerine göre su ürünleri yetiştiriciliği 167.141 tona ulaşmıştır. Ülkemiz halen Dünya'da su ürünleri yetiştiriciliği en hızlı büyüyen 3. ülke konumundadır. Yetiştiriciliği yapılan en önemli türlerimiz alabalık, çipura ve levrek olup, üretilen balıkların büyük bir çoğunluğu, yüksek teknolojiyle üretim yapan, HACCP, GLOBAL G.A.P, vb. uluslararası kalite standartlarına sahip işleme tesislerinde işlendikten sonra, taze soğutulmuş, fileto, fume ve dondurulmuş olarak, başta AB ülkeleri olmak üzere ihraç edilmektedir. Ülkemiz Avrupa Birliği ülkelerinde çipura ve levrek piyasasının %25'ine sahiptir.

Su ürünleri ihracatımızın büyük bir kısmı AB ülkelerine yapılmakta olup, ayrıca Japonya ve Amerika gibi birçok ülkeye de ihracat yapılmaktadır. Taze Çipura ve levrek ile taze ve tütülenmiş alabalık ihracatımızın %90'ı Avrupa ülkelerine yapılmaktadır. Bu pazarın artırılması için Bakanlık ve sektör paydaşlarımız çalışmalarına devam etmektedir.

SORU 8) Balıkçılıkla ilgili mevzuatlar sektörün gelişmesinde engel teşkil etmekte midir?

CEVAP 8) Bakanlığımızca, balıkçılıkla ilgili mevzuatlar, günümüzdeki gelişmeleri takip ederek, gerek sektörün gelişmesine destek olmak, gerekse sürdürülebilir balıkçılığı sağlamak için gerekli tedbirleri alabilmek amacıyla hazırlanmaktadır. Ayrıca, balıkçılıkta AB mevzuatına uyum çalışmaları da devam etmektedir.

Çıkarılan tüm mevzuatlar kaynakların koruma ve kullanma ilkesi gözetilerek sektörün gelişmesini hedeflemektedir. Ayrıca, sektörün önünü açacak talepler en kısa sürede değerlendirilip yönetmelik ve genelgelerde ilgili değişiklikler yapılmaktadır.

SORU 9) Türkiye de balıkçılık sektörünü iyileştirme yönündeki hedefleriniz nelerdir? Bakanlığımızca ülkemiz denizlerinde soyları tükenmekte olan balık türlerinin tespiti yapılmakta mıdır ve bunun önlenmesine dönük bir çalışma söz konusu mudur?

CEVAP 9) Bakanlığımızca, Su ürünleri stokları üzerindeki av baskısının azaltılarak, avcılıkta sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik politikalar geliştirilmektedir. 03.06.2011 tarihinde kararlaştırılan 639 sayılı "Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile Bakanlığımız bünyesinde "Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Ayrıca illerde de su ürünlerine yönelik teşkilatımız kurulmuş olup, merkez ve taşra bünyesinde çalışmalar yapılmaktadır.

Taraf olduğumuz uluslararası kuruluşlar ve sözleşmeler ile koruma altına alınan türler ile Bakanlığımız veya bilimsel kuruluşlar tarafından yapılan çalışmalar sonucu koruma altına alınması gerektiği belirlenmiş olan türlerin avcılığı tamamen yasaklanmaktadır.

Ayrıca "Çevre Dostu" üretim teknikleri kullanılması ve sektörün çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliğinin sağlanması Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır. Sektörün sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla 2007 yılından itibaren "Ülkesel Deniz Balıkları Yetiştiriciliğini Geliştirme Programı" uygulanmaya başlanmıştır.

Ülkemizde, son yıllarda kalkan ve mersin balığı ile ilgili çalışmalar yürütülmüş olup, bu balıkların stoklarının korunması ve takviyesi amacıyla Bakanlığımız tesislerinde üretilen yavru balıklar kaynaklara bırakılmıştır.